Soek jy 'n fantastiese tutor?

www.teachme2.com/matriek

Byeengebring deur

teachme2

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAATEKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1

JUNIE 2022

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 80

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING A: LEESBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Indien die leerder woorde uit ‘n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer (toegedruk). Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol in Afrikaans is, word die leerder NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee ‘n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer TWEE/DRIE feite vereis word en ‘n reeks word gegee, sien SLEGS die eerste TWEE/DRIE na.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem EN/OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 1

TEKS A: SHALEEN SURTIE-RICHARDS
[Verwerk uit *Huisgenoot*, 17 Junie 2021, wikipedia, e.a.]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	Dit dui Shaleen se/haar **geboortejaar/geboorte (1955)** ✓ en **sterftejaar/afsterwe/dood (2021)** ✓ aan. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Dit kan 1 of 2 punte tel.)*	2
1.2	(Op) Upington	1
1.3	• Shaleen het aan verskillende dinge deelgeneem. • Shaleen het klavier gespeel, ballet gedoen en tennis gespeel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Daar moet ten minste twee aktiwiteite genoem word. Aanhaling mag nie gebruik word nie – eie woorde.)*	1
1.4	• Haar pa was ‘n skoolhoof. • Haar ma was ‘n onderwyseres. • Sy het daarvan gehou om met klein kindertjies te werk. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)* OF • Albei haar ouers was in die onderwys./ • Sy het in haar ouers se voetspore gevolg. ✓✓	2
1.5	Shaleen/Sy het die **onderwys verlaat** ✓en **as aktrise begin**. ✓ *(Die verandering wat sy gemaak het, moet duidelik wees. Die leerder kan een punt vir een beroep verdien.)*	2

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.6	"onvergeetlike" *(Ons penaliseer nie indien die woord nie tussen aanhalingstekens is nie)*	1
1.7.1	figuurlik	1
1.7.2	• Suid-Afrikaners het lief geword vir Shaleen. • Shaleen het Suid-Afrikaners se harte verower/gewen. • Suid-Afrikaners sal haar nooit vergeet nie. • Sy was 'n gunsteling aktrise in Suid-Afrika. • Iemand waarvan Suid-Afrikaners baie hou/voor omgee. *(1.7.1 moet korrek wees om 1.7.2 na te sien. Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.7.3	Ester Willemse/Nenna	1
1.8	• Sy het baie rolle gekry./Sy het tussen (2011-2021) ander rolle gespeel./Sy het byna elke jaar ‘n ander rol gespeel. • Sy het verskeie pryse ontvang. • Sy het ook in Londen opgetree. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.9.1	• Diabetes • Longprobleme/probleme met haar longe • Hartprobleme/probleme met haar hart • Twee beroertes *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.9.2	(In 2012) het sy ineengestort/in die hospitaal beland.✓ Sy was oorwerk/besig om aan twee rolle op dieselfde tyd te werk. ✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.10	(Aan) Arendsvlei	1
1.11	D/het haar nie aan ander mense se opinies van haar gesteur nie.	1
1.12.1	D/Shaleen het vroeg in haar loopbaan reeds ‘n prys as beste aktrise ontvang.	1
1.12.2	E/Shaleen het drama ook op radio vertolk.	1
1.12.3	A/Shaleen het ‘n tweede Fleur du Cap-prys ontvang.	1
1.12.4	B/Shaleen het erkenning ontvang vir haar lang loopbaan as aktrise.	1
1.13	• Dit wys hoe lyk die persoon./Ons kan vir Shaleen sien./ Dit sit ‘n gesig by die artikel. • Dit wys waaroor/oor wie die teks gaan./Dit identifiseer die persoon en ‘n karakter (van die persoon)./Om die leesstuk beter te verstaan./Shaleen oor wie die teks handel • Die eerste foto wys vir die leser hoe Shaleen gelyk het/sluit aan by die opskrif. • Die tweede foto wys Shaleen as Fiela/sluit aan by paragraaf 5. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.14	• Ons lees in die teks dat Shaleen gewild en geliefd (onder die land se mense) was./Die volk/mense het van haar gehou. • Ons lees dat baie mense haar geken het of van haar geweet het, (omdat sy in so baie films en reekse gespeel het)./As mens aan Afrikaanse films/teaters dink, dink jy aan Shaleen. • Shaleen was ‘n mens vir die volk./Sy was so gewild dat sy aan die Suid-Afrikaners behoort het/die nasie het Shaleen as hulle eie aanvaar/geëis. • Gewone mense kon met Shaleen identifiseer. • Die hele land het haar as ‘n ikoon gesien. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TEKS B: GRATIS KOFFIE BY WIMPY
[Verwerk uit *Beeld*, 6 Oktober 2021]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.15.1	• ligte/gesellige/warm/gelukkige/kalm/goeie/rustige/verwelkomende atmosfeer • vriendelikheid/hartlikheid/gasvryheid/warmte/samesyn/gemoedelikheid *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.15.2	Nee. • Haar liggaamshouding is streng./Sy glimlag nie. • Sy wys met haar vinger na die plakkaat. • Sy laat hom onwelkom voel. • Sy is sarkasties./Sy is nors/onplesierig/onbeskof. • Sy noem die klant sommer "jy"/het nie respek vir die klant nie./Sy was ongeskik. • Sy is onvriendelik. • Sy lyk nie gelukkig nie. • Sy is verkleinerend: “Kan jy nie lees nie?" *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. LET WEL: Hier kan nie ‘n Ja-antwoord wees nie.)*	1
1.16.1	skrik	1
1.16.2	• Sy **oë** is groot/wydgerek. • Sy **mond** is groot oop. • Hy keer met sy **hande**. *(1.16.1 moet korrek wees om 1.16.2 na te sien. Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17	• Die dinkborrel/wolk met woorde wys sy praat nie./Sy dink net die woorde./Sy praat in haar gedagtes. • Die wolk met die klein borreltjies wys sy dink. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.18	• Die plakkaat het nie aangedui vir **watter inenting** daar gratis koffie is nie. • **Covid-inenting** is nie op die plakkaat gespesifiseer nie. • Die plakkaat sê/spesifiseer nie dat jy **net een keer** mag kom nie/slegs een koppie per inenting kry nie. • Een gratis koffie *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING A:	**30**

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING B: OPSOMMING

Nasien van die opsomming

Nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf. Die opsomming moet soos volg nagesien word:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
  - 3 punte vir taal
  - Totaal punte: 10

- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 korrekte feite: 1 punt
  - 4–5 korrekte feite: 2 punte
  - 6–7 korrekte feite: 3 punte

- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
  - 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
  - 4–5 korrekte aanhalings: maksimum 1 punt vir taal word toegeken
  - 2–3 korrekte aanhalings: maksimum 2 punte vir taal word toegeken

- **Toegewing:**
  Indien die kandidaat slegs 1 korrekte aanhaling het, verdien die kandidaat 1 punt vir die aanhaling, maar geen punte vir taal nie.

LET WEL:

- **Getal woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde verifieer.
  - Geen punte word afgetrek indien die leerder nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui of verkeerd aandui nie.
  - Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener VYF woorde aan lees ná die 70-woordegrens en die res van die opsomming ignoreer.

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG 2

TEKS C: DIE NADELE VAN TE VEEL COCA COLA
[Verwerk uit t2conline.com]

Let wel: Kandidate moet **enige** sewe **nadele** van te veel Coca Cola opsom.

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
Coca Cola bevat suiker, water en geurmiddels. Súiker en jou skaal is glad nie maats nie. Volgens navorsing sal net een blikkie per dag **jou elke maand 500 g meer laat weeg.**	1	Te veel Coca Cola maak jou vet/laat jou gewig optel/laat jou meer weeg.
Jy het seker ook al die woord diabetes gehoor. Dit neem regoor die wêreld toe en as jy te veel Coca Cola drink, **loop jý die risiko om ook diabetes te ontwikkel.**	2	Jy kan diabetes kry.
Gereelde, gesonde maaltye keer dat die bene in jou liggaam verswak. Baie mense drink eerder Coca Cola as om gesonde kos te eet. As dit aanhoudend gebeur, sal die bene in jou liggaam verswak en **kan jy osteoporose kry.**	3	Te veel Coca Cola/Dit veroorsaak osteoporose/dat die bene in jou liggaam bros word/verswak.
Mense wat hulle tande se **emalje** oppas, het sterk, gesonde tande wat nie maklik **gaatjies kry** nie. Een manier om jou tande op te pas, is om minder Coca Cola te drink.	4	Te veel Coca Cola/Dit beskadig tandemalje/jou tande/veroorsaak gaatjies in jou tande./Dit verniel jou tande.
Coca Cola bevat selfs meer suiker as lekkergoed. Omdat daar nie ‘n balans tussen die suiker, minerale en gas in Coca Cola is nie**, is dit baie nadelig vir jou niere. Jy kan ernstige nierprobleme opdoen**.	5	Jy beskadig jou niere as jy te veel Coca Cola drink./Te veel Coca Cola/Dit veroorsaak nierprobleme/As jy te veel Coca Cola drink, kan jy ernstige nierprobleme opdoen.
Baie mense moet daagliks medisyne drink vir hoë bloeddruk. Te veel **verfynde suiker ontwater die liggaam**. Te veel Coca Cola **kan** dus **tot hoë bloeddruk lei**.	6 7	Te veel verfynde suiker kan lei tot ontwatering van jou liggaam. Jy kan hoë bloeddruk kry as jy te veel Coca Cola drink.
Laastens: Coca Cola se bruin kleur kom nie van bruinsuiker af nie, maar van ‘n kunsmatige kleurmiddel. Hierdie **kleurmiddel** word deur ‘n chemiese proses ontwikkel wat jou kanse om **kanker** te kry, verhoog.	8	Die kleurmiddel in Coca Cola kan kanker veroorsaak./(Te veel) Coca Cola kan veroorsaak dat jy kanker kry.

TOTAAL AFDELING B: 10

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING C: TAAL
ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde word as korrek aanvaar selfs al is die spelling verkeerd. Die fout mag net nie die betekenis van die woord verander nie. Waar woordstrukture getoets word, moet dit korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling slegs gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 3
TEKS D: ADVERTENSIE
[Verwerkte teks uit *Huisgenoot* 24 Junie 2021]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	SPLINTERNUUT/splinternuut *(sp)*	1
3.2	JUNIOR/junior/kinders/Kinders	1
3.3	• Sink, Vit C en Vit D3 • Die drie vitamine en minerale • Die drie bestanddele van die produk • Drie *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.4	emotiewe/denotatiewe	1
3.5	"trots Suid-Afrikaanse"	1
3.6	• Hy speel op die ouer se gevoel./Hy gebruik emotiewe taal./Jy/Mense sal nie spyt wees as jy/hulle Zinplex koop nie. • Hy fokus op die kinders se gesondheid. • Hy sê dat dit die beste medisyne is./Verwys na jou kinders wat die beste verdien./Hy fokus op voordele van die produk./Jou kinders verdien net die beste medisyne • Spreek die leser direk aan./Die leser word direk betrek./Daar word direk met die leser gepraat bv. jy en jou. • Trippel beteken dat jy drie keer die waarde vir jou geld kry en drie keer die beskerming teen siektes kry. • Dit is ‘n stroop en nie tablette nie – kinders verkies stroop. • Dit is iets nuuts. • Kinders het net een lepeltjie stroop nodig. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.7	A/dit nog nie bewys is nie.	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.8	• Gee (vir) kinders net een teelepel stroop per dag.(!) • Gee kinders een teelepel stroop per dag. • Gee net een teelepel stroop per dag. • Gee jou kinders/kind net een lepel stroop per dag. *(Enige EEN)*	1
3.9	• Dit is 'n nuwe produk. ✓ Ek het al die ander produkte probeer en dit werk nie./Kinders verdien net die beste medisyne. ✓ • Die feit dat dit 'n immuunversterker is. ✓ Kinders het deesdae immuunversterkers nodig. ✓ • Die feit dat die stroop drie belangrike vitamines en minerale bevat. ✓ Jy hoef net een produk te koop. ✓ • Kinders het net een teelepel stroop per dag nodig. ✓ Die stroop gaan lank hou. ✓ • Die woord NUUT! ✓ wat alleen in die groot blokkie staan./Kinders verdien net die beste medisyne. ✓ • Die prent van die tierwelpie. ✓ My kind moet ook sterk en gesond soos die tierwelpie wees. ✓ • D3-stroop. ✓ Ek kry waarde vir geld./My kinders kry drie keer die beskerming teen siektes. ✓ • Trots Suid-Afrikaans. ✓Dit is in Suid-Afrika gemaak, spesifiek vir ons kinders./Ek is lojaal aan my land. ✓ • Jou kinders verdien net die beste. ✓ My kinders se gesondheid is belangrik vir my./Ek wil nie spyt daaroor wees as ek dit nie koop nie. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die motivering moet pas by dit wat jou oorreed het.)*	2
		[10]

VRAAG 4

TEKS E: STROKIESPRENT
[Verwerk uit *Beeld*, 25 en 26 Augustus 2021]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1.1	Daar is 'n beletselteken/drie kolletjies/ellips/stippels/punte/...	1
4.1.2	Jeremy het Ma in die rede geval./Jeremy begin praat as sy ma nog praat./Jeremy het sy ma se sin voltooi/haar woorde klaargemaak./Hy het haar onderbreek/hy het begin praat./Toe antwoord hy al klaar. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.2	Maria Lopez is **my** jarelange vriendin. (*Ons penaliseer nie kandidate wat aanhalingstekens gebruik het nie.)* "Maria Lopez is **my** jarelange vriendin," sê Ma. Ma sê: "Maria Lopez is **my** jarelange vriendin." *(Enige EEN)*	1
4.3	B/daarna uitsien om haar vriendin te sien.	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.4	vriendinne *(sp)*	1
4.5	• Hy wys sy **vinger** vir sy ma. • Hy leun vorentoe./Hy is in sy ma se ruimte./Hy staan baie na aan sy ma. • Sy **mond** is groot oop. • Sy **oë** is groot/wyd oop. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde.)*	2
4.6	• Ma het nie Jeremy se kwaai reaksie verwag nie./Ma is verbaas oor sy houding. • Jeremy se kwaai/heftige reaksie (het haar ontstel). • Ma is afgehaal omdat Jeremy so ontevrede is. • Ma het dalk gedink dat Jeremy saam met haar bly sou wees dat sy haar ou vriendin weer sou sien./Hy het haar vooruitsig/uitsien na/opgewondenheid oor die kuier bederf. • Ma voel teleurgesteld/seergemaak/geskok/ontevrede oor sy houding. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.7	In RAAMPIE 5 vra Jeremy ernstig dat sy ma nie oor hom moet praat nie.✓ In RAAMPIE 6 is hy (eintlik) verontwaardig/ongelukkig/gebelgd/vies/ selfbejammerend/kwaad dat sy ma instem om nie oor hom te praat nie. ✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde kandidaat kan 1 punt verdien vir 'n gedeelte van die antwoord.)*	2
		[10]

VRAAG 5.1

TEKS F: SEUN STEL GOEIE VOORBEELD
[Verwerkte teks]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	sy	1
5.1.2	(Hulle het gesê die regering maak) **nie** die gate in die paaie reg **nie**.	1
5.1.3	• (Toe besluit Terrence) **om** self iets **te** doen. • (Toe besluit Terrence) self **om** iets **te** doen. • (Toe besluit Terrence) **om** iets self **te** doen. *(Enige EEN)*	1
5.1.4	Smiddae/smiddae/smiddags	1
5.1.5	groot**ste** *(sp)*	1
5.1.6	in/binne-in *(Kandidate moet die konteks in ag neem.)*	1
5.1.7	**ge**roes**te**	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.8	• Hy het hom daarvoor betaal. • Hy het hom betaal daarvoor. *(Enige EEN)*	1
5.1.9	winkel**tjie** (sp)	1
5.1.10	Die ander geld het hy gespaar sodat hy eendag **kon gaan** leer om onderwyser te word.	1
5.1.11	Ek verjaar in **Mei**. *(Enige sin wat dui op die maand Mei)*	1
5.1.12	respek (vir)	1
5.1.13	Mnr. Manzini vra **of** daar niemand anders **is** wat hom ‘n bietjie kan help nie.	1
5.1.14	Met hierdie werk wat Terrence gedoen het**,** het hy ‘n noodsaaklike diens aan die gemeenskap gelewer.	1

VRAAG 5.2

TEKS G: PRENT EN TEKS
[Verwerk uit clipartlibrary.com]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.2.1	gesin**s**vakansie	1
5.2.2	kruidenierswaré	1
5.2.3	radio/draadloos/draradio	1
5.2.4	flits/toorts/flitslig	1
5.2.5	sonbril	1
5.2.6	• Die medisyne **word deur Ma** in die noodhulpkissie **gepak.** • Die medisyne **word** in die noodhulpkissie **gepak deur Ma**. • Die medisyne **word** in die noodhulpkissie **deur ma gepak.** *(Enige EEN)*	1
		[20]
	TOTAAL AFDELING C:	**40**
	GROOTTOTAAL:	**80**

Kopiereg voorbehou